

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/30/2012
Identifikačné číslo spisu:	1012200952
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012200952.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: J., nar. XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Pakistanskej islamskej republiky (ďalej len „Pakistan“), podľa vlastného vyjadrenia v zahraničí naposledy bytom Y., s miestom pobytu v Slovenskej republike: Pobytový tábor, Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Rohovce, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, (pôvodne Migračný úrad MV SR, Pivonková 6, Bratislava), o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-92-26/PO-Ž-2012 zo dňa 18. apríla 2012, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/42/2012-38 zo dňa 26. septembra 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 9Saz/42/2012-38 zo dňa 26. septembra 2012 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Predmet veci

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-92-26/PO-Ž-2012 zo dňa 18.04.2012, ktorým odporca podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o azyle“) a § 12 ods. 3 zákona o azyle zamietol navrhovateľovu žiadosť ako zjavne neopodstatnenú. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal. Krajský súd uviedol, že v danej veci dokazovanie nedoplnil. Pred samotným prejednaním a rozhodnutím veci sa podrobne oboznámil s obsahom prvostupňového správneho spisu ČAS: MU-92/PO-Ž-2012, ČAS: MU-77/PO-Ž-2011, ČAS: MU-293/PO-Ž-2010 z obsahu ktorých zistil, že navrhovateľ požiadal o udelenie azylu celkovo trikrát.

Krajský súd v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v prvom rade považoval za potrebné (s poukazom na obsah aktuálneho, ako aj predchádzajúcich azylových spisov navrhovateľa) konštatovať, že:

- 1/ navrhovateľ ako svoj materinský jazyk označil jazyk pandžábsky, ktorým však iba hovorí, teda ho neovláda písmom;
- 2/ ako ďalšie jazyky ktoré ovláda označil jazyk urdu a anglický;
- 3/ navrhovateľ min. ústne ovláda aj jazyk slovenský;
- 4/ tlmočník - pán Mgr. D. ovláda jazyky urdu a pandžábsky;
- 5/ ako to vyplýva zo zdravotnej dokumentácie navrhovateľa, tento netrpel žiadnymi psychickými a ani somatickými ťažkosťami (ľahké prechladnutie či momentálny „zlý spánok“ za takého ťažkosti nie je možné považovať).

K námietke, že rozhodnutie odporcu je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca v rozhodnutí opísal priebeh predchádzajúcich, osobitne však podrobne aj aktuálneho azylového konania. Poukázal na priebeh jednotlivých pohovorov, správanie navrhovateľa na nich vyhodnotil a uviedol, prečo vo veci rozhodol zamietnutím navrhovateľovej žiadosti o azyl ako zjavne neopodstatnenej. V rozhodnutí uvedený výrok ako aj jeho odôvodnenie sú podľa úsudku súdu logické a zrozumiteľné.

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci krajský súd uviedol, že ani túto námietku neakceptoval. Odporca vo veci rozhodol rozhodnutím, ktoré má procesnú povahu, teda nerozhodoval v jej merite posúdením samotnej žiadosti o azyl. Zistenie stavu veci, opísané odporcom v odôvodnení rozhodnutia (priebeh jednotlivých pohovorov vykonaných v aktuálnom azylovom konaní) je podľa názoru súdu postačujúcim k tomu, aby odporca rozhodol za použitia ust. § 12 ods. 1 písm. c/ zákona o azyle.

K námietke nesprávneho posúdenia veci uviedol, že podľa jeho názoru odporca rozhodol správne a v súlade so zákonom, ak navrhovateľovu žiadosť o azyl zamietol ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu nespôlupráce navrhovateľa s odporcom.

Podľa krajského súdu je zákonným a logickým predpokladom rozhodnutia vo veci posúdenia podanej žiadosti o azyl, aby žiadateľ (navrhovateľ) spolupracoval s odporcom, najmä aby opísal podrobne dôvody svojej žiadosti o azyl a aby zodpovedal aj na otázky, ktoré mu odporca pri posúdení žiadosti v priebehu azylového konania položí. Je tomu tak preto, lebo bez prezentácie dôvodov žiadosti o azyl nie je možné žiadosť posúdiť. Zákonodarca ako jeden z dôvodov zamietnutia žiadosti o azyl ako zjavne neopodstatnenej (podľa § 12 ods. 1 písm. c/ zákona o azyle) uvádza nespôluprácu žiadateľa o azyl, napr. opakovanú neúčast žiadateľa o azyl na pohovore. To však podľa krajského súdu neznamená, že nejestvujú aj ďalšie dôvody, ktoré vo svojom dôsledku znemožnia uskutočnenie pohovoru. Takýmito dôvodmi sú napr. odopretie žiadateľa o azyl vypovedať, resp. aj uvádzanie neopodstatnených dôvodov, ktorými žiadateľ o azyl odôvodňuje odopretie vypovedať. Teda nespôlupráca žiadateľa o azyl s odporcom nespočíva iba v nedostavení sa na pohovor, ako sa to snaží prezentovať navrhovateľ v podanom návrhu. Ako vyplýva z priloženého administratívneho spisu, ako aj zo spisov predchádzajúcich, navrhovateľov materinský jazyk je jazyk pandžábsky, ktorý však ovláda iba v jeho hovorenej podobe, pričom ďalšími jazykmi ktoré navrhovateľ ovláda je jazyk urdu, jazyk anglický a aktuálne aj jazyk slovenský (v jeho hovorovej podobe). V aktuálnom azylovom konaní bol navrhovateľ písomne poučený o svojich právach a povinnostiach 24.02.2012 v jazyku anglickom a ústne (opakovane) aj v jazyku urdu, resp. pandžábskom v úvode pohovorov.

Pokiaľ ide o prvý - vstupný pohovor (27.02.2012), krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ bol naň riadne v jazyku anglickom predvolaný, odmietol však vypovedať z dôvodu, že mu to jeho zdravotný stav nedovoľuje, že z dôvodu cesty do ZT Humenné (24.02.2012) a z dôvodu jeho predchádzajúceho 25-dňového zadržania v Rakúsku (cca od konca januára 2012 do 23.02.2012) sa zle cíti. Odporca z dôvodu prezentovaného zdravotného stavu navrhovateľa (ako to bolo následne zistené išlo o akútne vírusové ochorenie) pohovor neuskutočnil. Pohovor bol uskutočnený v jazyku pandžábskom, pričom navrhovateľ tlmočeniu rozumel, čo potvrdil o. i. aj tlmočník, ktorý sa vyjadril, že s navrhovateľom komunikuje bez problémov.

Pokiaľ ide o druhý pohovor (06.03.2012) krajský súd uviedol, že navrhovateľ bol naň písomne

predvolaný a na tento sa aj dostavil. Uskutočnil sa za prítomnosti tlmočníka jazyka pandžábskeho, ktorému navrhovateľ dobre rozumel, tlmočník opätovne uviedol, že s navrhovateľom komunikuje bez problémov. Navrhovateľ však opätovne odmietol vypovedať z dôvodu, že sa po psychickej stránke cíti zle, čo odôvodnil jeho zadržaním v Rakúsku (cca od konca januára 2012 do 23.02.2012) a tiež preto, lebo predtým bol cca 6 mesiacov v Sečovciach „zatvorený“. Ďalej žiadal, aby pohovor tlmočil tlmočník, ktorý ovláda pandžábsky jazyk aj písomne. V závere uviedol, že o dva týždne bude v poriadku a bude môcť vypovedať. Ako to vyplýva zo správy ošetrujúcej lekárky zo 14.03.2012, navrhovateľ pri vyšetrení neuvádzal žiadne psychické ťažkosti, ani v deň pohovoru (06.03.2012) nevyhľadal žiadnu lekársku pomoc. Podľa názoru krajského súdu, ktorý je totožný s názorom odporcu, na tomto pohovore navrhovateľ účelovo a nedôvodne odmietol vypovedať. Prítomnému tlmočníkovi, ktorý tlmočil do jazyka pandžábskeho a ktorý ovládal aj druhý navrhovateľom ovládaný jazyk urdu, navrhovateľ rozumel, čo je zjavné jednak z jeho vyjadrenia, ako aj z vyjadrenia tlmočníka a konečne aj zo samotného záznamu tohto pohovoru. Požiadavka, aby bol na pohovore prítomný tlmočník, ktorý ovláda jazyk pandžábsky písomom je tak isto nezmyselnou obštrukciou, pretože navrhovateľ písomnú formu jazyka pandžábskeho neovláda, ako to sám uviedol v predchádzajúcich azylových konaniach: 1/ ČAS: MU-293/PO-Ž-2010 (pohovor z 08.06.2010); 2/ ČAS: MU-77/PO-Ž-2011 (pohovor z 01.03.2011). Podobne je potrebné hodnotiť aj navrhovateľom prezentované psychické problémy súvisiace s jeho zadržaním v Rakúsku pred viac ako mesiacom, resp. nešpecifikované zadržanie v Sečovciach. Podľa krajského súdu, ak by mal navrhovateľ psychické problémy (akéhokoľvek charakteru), tieto by celkom jednoznačne uviedol pri jeho vstupnej zdravotnej prehliadke (24.02.2012), resp. v inom čase. Ako to však vyplýva z obsahu jeho lekárskeho záznamu, resp. z vyjadrenia ošetrujúcej lekárky, nikdy sa tak nestalo. To, že v dňoch 05., 06. a 09.03.2012 bola navrhovateľovi podaná tabletky na spanie nesvedčí o akýchkoľvek psychických problémoch. Odmietnutie navrhovateľa vypovedať na pohovore 06.03.2012 teda krajský súd kvalifikoval ako nedôvodné. I napriek tomu odporca stanovil ďalší termín vykonania vstupného pohovoru.

Tretí pohovor, na ktorý bol navrhovateľ riadne predvolaný v jazyku anglickom sa mal uskutočniť 19.03.2012. Navrhovateľ sa naň dostavil, avšak žiadal prítomnosť tlmočníka jazyka pandžábskeho, pochádzajúceho z Pakistanu, pretože prítomnému tlmočníkovi veľmi dobre nerozumie. Na tomto pohovore bol prítomný totožný tlmočník ako na predchádzajúcich pohovoroch (pán Mgr. D.), ktorému navrhovateľ (ako to uviedol v predchádzajúcich zápisniciach z pohovorov) rozumel dobre, pričom aj tento tlmočník opakovane uvádzal, že s komunikáciou s navrhovateľom nemá žiadne problémy. Navyše išlo o tlmočníka, ktorý ovláda aj jazyk urdu, ktorý navrhovateľ tiež ovláda a ktorý ako tlmočník bez problémov tlmočil navrhovateľove prednesy pri podaní vysvetlenia na polícii a pri podaní vyhlásenia 02.06.2010 (konanie ČAS: MU-293/PO-Ž-2010), ako aj pri vstupnom pohovore v konaní ČAS: MU-77/PO-Ž-2011 (01.03.2011). Odmietnutie navrhovateľa vypovedať na tomto pohovore z dôvodu nie dostatočnej zrozumiteľnosti je podobne ako pri predchádzajúcom pohovore účelovým a nedôvodným. O nezmyselnosti jeho požiadavky podľa krajského súdu svedčí aj to, že požadoval, aby tlmočník pochádzal z Pakistanu. Pokiaľ by (teoreticky) navrhovateľ nevedel vyjadriť niektoré svoje slová v jeho materinskom jazyku - jazyku pandžábskom, mohol sa vyjadriť v jazyku urdu, ktorý ovláda tak navrhovateľ, ako aj tlmočník. Aj táto skutočnosť podľa krajského súdu svedčí o zjavnej účelovosti navrhovateľom prednesených požiadaviek.

Ako to je zrejmé z vyššie uvedených skutočností, ktoré aj odporca opísal v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, navrhovateľ pred odporcom prezentoval dôvody odopretia vypovedať, ktoré nemali reálny základ, a to tak vo vzťahu k požiadavkám na tlmočníka, ako aj k jeho psychickej nepohode. Podľa názoru krajského súdu svedčia o tom, že navrhovateľ sa snažil účelovo a bez reálneho dôvodu oddialiť uskutočnenie vstupného pohovoru, teda v konečnom dôsledku oddialiť termín preskúmania jeho žiadosti o azyl. V súvislosti s rozhodnutím odporcu vo veci súd poukazuje na skutočnosť, že odporca pri vedení konania postupoval v súlade so zákonom, osobitne vo vzťahu k ust. § 4 ods. 2, § 6 ods. 2 zákona o azyle.

K ďalším námietkam vzneseným navrhovateľom v podanom návrhu krajský súd uviedol, že pokiaľ ide o námietku, že v konaní bol ako tlmočník ustanovený tlmočník jazyka pandžábskeho, ktorý bol zapísaný v zozname tlmočníkov ako tlmočník jazyka urdu (aktuálne vyčiarknutý) a ktorý nebol zapísaný ako

tlmočník jazyka pandžábskeho, pričom odporca pre jazyk pandžábsky používal aj iných tlmočníkov tohto jazyka (pán L.): Tieto tvrdenia sú pravdivé, avšak nakoľko pre jazyk pandžábsky nie je v zozname tlmočníkov zapísaný žiaden tlmočník tohto jazyka, poverenie pána Mgr. D. tlmočením bolo bez závad, navyše aj preto, lebo ako to navrhovateľ udával, jeho tlmočeniu rozumel a navyše navrhovateľ v prípade potreby mohol komunikovať s odporcom prostredníctvom tohto tlmočníka aj v jazyku urdu. Pokiaľ ide o námietku, že ošetrojúca lekárka pani MUDr. A. Q. nie je psychologičkou, aj táto námietka nie je vo svojej podstate dôvodná. Je zrejmé, že táto lekárka je odbornosťou internistka, avšak navrhovateľ pred ňou nikdy žiadne psychologické či psychické ťažkosti neprezentoval, pričom ako lekárka logicky má základné znalosti, na základe ktorých dokáže minimálne orientačne identifikovať zdravotné problémy pacienta, ktoré priamo nespádajú do jej odbornosti. V opačnom prípade by takýto všeobecný lekár podľa krajského súdu nemohol predbežne stanovovať prípadné ochorenie pacienta a tohto odoslať napr. na príslušné odborné lekárske vyšetrenie či oštenie.

Pretože navrhovateľ i keď sa dostavoval na odporcom určené termíny pohovorov odmietol na nich vypovedať z dôvodov, ktoré boli podľa krajského súdu iba účelovými, a teda neexistujúcimi a pretože odporca pri vedení konania - pohovorov postupoval v intenciách zákona o azyle krajský súd dospel k názoru, že navrhovateľ svojím konaním vedome a účelovo nespôľupracoval s odporcom a preto odporca správne rozhodol, ak navrhovateľovu žiadosť o azyl zamietol ako zjavne neopodstatnenú z dôvodu nespôľupráce.

O trovách navrhovateľa súd rozhodol za použitia ust. § 250 k ods. 1 OSP s poukazom na výsledok konania.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým ho žiadal zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhovateľ zruší a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Vyjadril presvedčenie, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami správne a dôsledne. Nesúhlasil s názorom krajského súdu, že rozhodnutie odporcu je zrozumiteľné a logické. Navrhovateľ totiž v podanom opravnom prostriedku podrobne namietal nezrovnalosti týkajúcu sa povinnosti odporcu ohľadne poučenia v zmysle § 4 ods. 2 zákona o azyle, súd im však nevenoval žiadnu pozornosť. Poukázal na to, že počas prvého pohovoru dňa 27.02.2012 odmietol vypovedať z dôvodu zdravotných problémov, pretože ho bolela hlava a zle sa cítil, ako aj na odôvodnenie nemožnosti vypovedať, podľa ktorého precestoval celú noc z Bratislavy, kým sa dostal do Humenného a po príchode do tábora sa už necítil dobre, v čase vstupného pohovoru sa cítil ešte horšie. Ako ďalšiu súvislosť so zlým zdravotným stavom uviedol, že v rakúsku bol zaistený 25 dní. Zdravotné problémy navrhovateľa potvrdila aj ošetrojúca lekárka v záchytnom tábore MUDr. Q., potvrdením, že dňa 27.02.2012 bol vyšetrený pre akútne vírusové ochorenie a bola mu nasadená liečba. Navrhovateľ uviedol, že druhého pohovoru dňa 06.03.2012 sa tiež zúčastnil, odmietol však vypovedať z dôvodu psychických problémov a zároveň vyjadril požiadavku, aby bol ďalší pohovor vykonaný s tlmočníkom, ktorý ovláda pandžábsky jazyk ústne aj písomne. Uviedol tiež, že síce tlmočníkovi rozumie dobre, ale niektoré veci nevie uviesť. Pohovor mal podľa zápisnice prebiehať v jazyku punjabi. Na otázku odporcu akými jazykmi hovorí, uviedol punjabi a urdu. Jeho zdravotná dokumentácia potvrdzuje, že v dňoch 05.03.2012, 07.03.2012 a 09.03.2012 sa sťažoval na problémy so spánkom, pričom zo strany ošetrojúcej lekárky mu boli nasadené tabletky. Krajskému súdu vyčítal, že sa nevysporiadal s argumentáciou, že zdravotná dokumentácia dostupná navrhovateľovi neobsahuje správu o návšteve ambulancie navrhovateľa dňa 14.03.2012 ako popisuje MUDr. Q..

Navyše ak aj ošetrojúca lekárka tvrdí, navrhovateľ dňa 14.03.2012 neuvádzal žiadne psychické problémy, uvedená návšteva mala byť vykonaná o 8 dní neskôr ako bol vykonaný pohovor. Jeho psychika sa mohla v dôsledku odpočinku do normálu.

Krajskému súdu tiež vyčítal, že sa riadne nevysporiadal s argumentáciou, že MUDr. Q. je internista a nie psychológ, a teda nie je schopná dôkladne posúdiť psychický stav len na základe „cieľených otázok“. Ošetrojúca lekárka mala podľa navrhovateľa už v prípade jeho problémov s nespavosťou zabezpečiť jeho vyšetrenie odborníkom, špecialistom.

Navrhovateľ poukázal na to, že ako žiadateľ o azyl má právo odoprieť vypovedať v odôvodnených prípadoch.

Zdravotná dokumentácia potvrdzuje ním uvádzané skutočnosti, ktoré podľa neho nemožno označiť za účelové.

Na tretí pohovor dňa 19.03.2012 sa navrhovateľ taktiež dostavil po zdravotnej aj psychickej stránke sa cítil dobre, avšak odmietol vypovedať z dôvodu, že tlmočníkovi veľmi dobre nerozumie a žiadal o tlmočníka z jazyka punjabi, pakistanského pôvodu. Uvedomil si, že otázka tlmočenia je veľmi dôležitá, pričom uviedol, že ani v minulosti tlmočníkovi veľmi nerozumel a z toho dôvodu bol určitý čas umiestnený v ÚPZC Sečovce. Na záver uviedol, že pohovor chce určite absolvovať, ak bude mať tlmočníka, o ktorého žiada.

Poukázal na to, že odporca na všetky tri pohovory ustanovil toho istého tlmočníka, hoci už počas pohovoru vyslovil požiadavku týkajúcu sa tlmočníka.

Uvedený tlmočník pritom nie je zapísaný v zozname tlmočníkov MS SR. V zozname tlmočníkov pritom nie je zapísaný žiadny tlmočník z jazyka punjabu ani urdu.

Navrhovateľ s odkazom na ustanovenie § 6 ods. 2 a § 18 ods. 1 zákona o azyle a na rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Sža/15/2007 vyjadril presvedčenie, že počas konania pred odporcom konal v súlade so zákonom a v žiadnom prípade neodmietal spolupracovať s odporcom bezdôvodne a účelovo. Navrhovateľ len využil svoje práva, ktoré mu priznáva zákon o azyle, a preto nemôže byť sankcionovaný rozhodnutím, ktorým sa zamietá jeho žiadosť o azyl ako zjavne neopodstatnená z dôvodu nespolupráce.

Odporca porušil jeho práva ako žiadateľa o azyl, a to konať v jazyku, v ktorom by sa dorozumel.

III.

STRUČNÉ ZHRNUTIE VYJADRENIA ODPORCU K ODVOLANIU NAVRHOVATEĽA

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny. Vyjadril presvedčenie, že vzhľadom k tomu, že navrhovateľ bol poučený celkovo 4 krát v priebehu 60 dní, a to aj v jazyku urdu a Pandžáb, ktoré označil za jazyky, ktorými hovorí, celkom určite porozumel poučeniu, o čom svedčia aj záznamy a administratívnom spise. Poukázal tiež na to, že v predchádzajúcich konaniach komunikoval bez problémov v jazyku urdu aj Pandžáb s ustanoveným tlmočníkom Mgr. D., ako aj s inými tlmočníkmi.

K jednotlivým dôvodom, ktorými odôvodňoval odmietnutie vypovedať počas jednotlivých pohovoroch, odporca uviedol, že v prvom prípade mal navrhovateľ zdravotný dôvod na odmietnutie výpovede, o čom svedčí aj príslušná zdravotná dokumentácia.

V druhom prípade sa však jeho odmietnutie vypovedať (06.03.2012) javí ako nevierohodné, nakoľko podľa zdravotného záznamu zo dňa 14.03.2012 sa cítil po psychickej stránke dobre, bez akýchkoľvek ťažkostí. Jeho zdravotný stav po psychickej stránke nemohol byť dňa 06.03.2012 natoľko vážny, keď už o niekoľko dní bol v úplnom poriadku.

Odporca uviedol, že navrhovateľ bol od 24.02.2012 do 21.03.2012 umiestnený v záchytnom tábore v Humennom a nie je zrejmé, prečo by 06.03.2012 nemal byť ešte odpočínutý, ale 14.03.2012 už mal byť dostatočne odpočínutý a v poriadku, ako uvádzal na vyšetrení.

Lekárka mu počas vyšetrenia kladla otázky, na základe ktorých navrhovateľ vypovedal, že sa cíti bez akýchkoľvek ťažkostí. Pokiaľ by lekárka mala indikácie o potrebe špecializovaného vyšetrenia v tomto smere, žiadateľ by bol odoslaný na ďalšie vyšetrenia. Túto potrebu však na základe vykonaného odborného vyšetrenia nezistila, napokon navrhovateľ to (že sa cíti dobre) potvrdil aj na ďalšom treťom pohovore.

Dôvod odmietnutie výpovede počas tretieho pohovoru odporca vyhodnotil za vykonštruovaný. Navrhovateľ totiž niekoľkokrát vypovedal pred ustanoveným tlmočníkom aj v predchádzajúcich konaniach, vždy bez problémov, čo viackrát aj potvrdil.

Navrhovateľ vypovedal, že jeho materinský jazyk je pandžábsky a hovorí tiež jazykom urdu. V týchto dvoch jazykoch viackrát vypovedal. O špekulatívnosti jeho konania svedčí aj jeho požiadavka na druhom pohovore, kedy žiadal, aby tlmočník ovládal jazyk Pandžáb aj písmom, hoci on sám (podľa výpovede z 01.03.2012) tento jazyk ovláda iba hovorovo.

Podľa odporcu zákon o azyle predpokladá pre riadne uskutočnenie pohovoru, aby sa pohovor uskutočnil v jazyku, v ktorom sa žiadateľ môže dorozumieť. Navrhovateľ sa preukázateľne mohol dorozumieť v materinskom jazyku - Pandžáb, prípadne v jazyku urdu. Odporca sa preto rozhodol nerealizovať jeho žiadosť o prizvanie iného tlmočníka, lebo táto požiadavka sa mu javila neopodstatnená a špekulatívna. Nespochybnil však jeho právo prizvať si na konanie ďalšieho tlmočníka podľa vlastného výberu na vlastné trovy a o tomto práve ho aj výslovne poučil. Navrhovateľ však toto právo nevyužil.

Napokon odporca uviedol, že na to, aby mohol posúdiť žiadosť žiadateľa o azyl, musí záležať predovšetkým žiadateľovi azyl. Tri rôzne dôvody odmietnutia vypovedať sú podľa odporcu dôkazom toho, že sa nesnažil poskytnúť migračnému úradu informácie slúžiace ako podklad na rozhodnutie v konaní o azyle.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca dňa 18.04.2012 zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú .

Z rozhodnutia odporcu vyplýva, že navrhovateľ prvý krát požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky dňa 02.06.2010. Svoju žiadosť odôvodnil tým, že krajine pôvodu sú nepokoje a nedostatok pracovných príležitostí a taktiež má obavy o svoj život pred prívržencami politickej strany Muslim League (N). Pri podaní vyhlásenia dňa 02.06.2010 bol prítomný tlmočník do jazyka urdu (pán Mgr. D.), podobne ako pri podaní vysvetlenia na políciu konanom taktiež dňa 02.06.2010. Navrhovateľ bol v jazyku urdu poučený o svojich právach a povinnostiach počas konania o azyle. Vstupný pohovor sa konal dňa 08.06.2010 za prítomnosti tlmočníka do jazyka urdu, pričom počas pohovoru uviedol, že tlmočníkovi rozumie dobre. Taktiež uviedol, že v krajine pôvodu absolvoval strednú školu (12 rokov). Pokiaľ ide o jazykové znalosti, navrhovateľ označil ako materinský jazyk - pandžábsky, ktorým však vie iba rozprávať (nevie písať ani čítať). Okrem tohto jazyku ovláda jazyk urdu. Po vyhodnotení a komplexnom posúdení navrhovateľom uvedených skutočností odporca dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa podmienky ustanovené v §§ 8, 10, 13a a § 13b zákona o azyle a rozhodnutím ČAS: MU-293-18/PO-Ž-2010 zo dňa 30.08.2010 rozhodol o neudelení azylu a o neposkytnutí doplnkovej ochrany. Voči tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Saz/45/2010-18 zo dňa 25.11.2010, ktorým napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.01.2011.

Navrhovateľ bol na základe Dublinského nariadenia dňa 24.02.2011 vrátený z Rakúskej republiky späť na územie Slovenskej republiky. V rovnaký deň navrhovateľ požiadal o udelenie azylu. Vo vyhlásení cudzinca uviedol, že o azyl žiada z politických dôvodov. Pri podaní vysvetlenia cudzinca na políciu konanom dňa 24.02.2011 bol prítomný tlmočník jazyka anglického. Poučenie o jeho právach a povinnostiach prevzal v jazyku urdu. Vstupný pohovor sa konal dňa 01.03.2011 za účasti tlmočníka do

jazyka urdu pána Mgr. D.. Navrhovateľ počas pohovoru uviedol, že tlmočníkovi rozumie dobre. Na tomto pohovore navrhovateľ okrem iného opäť uviedol, že jeho materinským jazykom je pandžábsky jazyk, ktorým vie len hovoriť (nie aj písať alebo čítať). Okrem tohto jazyka navrhovateľ ovláda ešte jazyk urdu a anglický. Dňa 05.04.2011 sa konal dopĺňajúci pohovor, opäť za účasti tlmočníka do jazyka urdu na ktorom navrhovateľ uviedol, že tlmočníkovi rozumie veľmi dobre. Po vyhodnotení navrhovateľových výpovedí a všetkých dostupných informácií odporca vydal rozhodnutie ČAS: MU-77-24/PO-Ž-2011 zo dňa 20.05.2011, ktorým zastavil konanie o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany navrhovateľovi. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že odporca už v predchádzajúcom konaní právoplatne rozhodol o navrhovateľovej žiadosti o udelenie azylu a v tomto konaní navrhovateľ neuviedol žiadne nové skutočnosti, podľa ktorých by sa skutkový stav, či situácia v krajine navrhovateľovho pôvodu podstatne zmenila. Voči tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ rozklad, avšak minister vnútra Slovenskej republiky rozklad zamietol a predmetné rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.08.2011.

Zo správneho spisu ČAS: MU-92/PO-Ž-2012 súd zistil, že po opätovnom vrátení navrhovateľa z územia Rakúskej republiky na územie Slovenskej republiky, dňa 23.02.2012 po tretí krát požiadal o udelenie azylu. Do zápisnice o podaní vysvetlenia zo dňa 23.02.2012 navrhovateľ uviedol, že súhlasí, aby sa výpoveď viedla v slovenskom jazyku, ktorému dobre rozumie, poučeniu porozumel v plnej miere a tlmočníka nežiada. Vo vyhlásení cudzinca zo dňa 23.02.2012 navrhovateľ uviedol, že o azyl žiada z politických dôvodov. Vyhlásenie uskutočnil v jazyku slovenskom. O svojich právach a povinnostiach bol poučený v jazyku anglickom v ktorom mu tiež 24.02.2012 bolo doručené predvolanie na vstupný pohovor. Vstupný pohovor sa konal dňa 27.02.2012 za účasti tlmočníka jazyka pandžábskeho pána Mgr. D.. Počas pohovoru bol navrhovateľ poučený o svojich právach a povinnostiach počas konania o azyle, a to v jazyku urdu. Ako to vyplýva zo zápisnice z tohto pohovoru, tento bol vedený v jazyku pandžábskom. Navrhovateľ uviedol, že tlmočníkovi rozumie dobre, avšak jeho zdravotný stav mu nedovoľuje vypovedať, nakoľko sa necíti dobre. Pohovor bol z tohto dôvodu ukončený. Lekárska správa zo dňa 27.02.2012 potvrdila, že navrhovateľ trpel akútnym vírusovým ochorením, na ktoré mu bola nasadená 3 - 4 dňová liečba (MUDr. A. Q., pôsobiaca v ZT Humenné).

Dňa 05.03.2012 bolo navrhovateľovi doručené predvolanie na v poradí druhý vstupný pohovor. Pohovor sa konal dňa 06.03.2012 a bol vedený v jazyku pandžábskom prostredníctvom tlmočníka pána Mgr. D.. V tomto jazyku bol navrhovateľ aj poučený o svojich právach a povinnostiach počas azylového konania. Navrhovateľ na pohovore odmietol vypovedať, pretože sa po psychickej stránke necítil dobre, nakoľko počas pobytu v Rakúsku bol 25 dní „zatvorený“, pričom predtým bol na Slovensku „zatvorený“ 6 mesiacov v Sečovciach. Uviedol tiež, že o dva týždne bude schopný vypovedať. Zároveň požiadal, aby bol pohovor vedený s tlmočníkom, ktorý ovláda pandžábsky jazyk ústne aj písomne! Na otázku, či rozumie prítomnému tlmočníkovi navrhovateľ uviedol, že mu rozumie dobre, avšak niektoré veci nevie dobre vyjadriť, preto potrebuje už vyššie spomínaného tlmočníka. Prítomný tlmočník uviedol, že s navrhovateľom komunikuje bez problémov. Na dožiadanie odporcu lekárka MUDr. A. Q. (pôsobiaca v ZT Humenné) dňa 14.03.2012 uviedla, že navrhovateľ pri vyšetrení neudával žiadne psychické ťažkosti, že 06.03.2012 nebol v jej ambulancii, pričom pri vyšetrení zo 14.03.2012 na otázky, cielené na jeho psychický stav neudával žiadne ťažkosti.

Dňa 16.03.2012 bolo navrhovateľovi doručené predvolanie na v poradí tretí vstupný pohovor, ktorý sa konal dňa 19.03.2012. Predvolanie bolo v jazyku anglickom. Pohovor bol vedený v jazyku pandžábskom prostredníctvom tlmočníka pána Mgr. D.. Navrhovateľ bol pred pohovorom poučený o jeho právach a povinnostiach počas konania o azyle. Počas pohovoru uviedol, že sa cíti dobre, avšak opäť odmietol vypovedať, nakoľko podľa jeho vyhlásenia nerozumel dobre prítomnému tlmočníkovi. Žiadal o tlmočníka v jazyku pandžáb, pakistanského pôvodu. Na otázku, či navrhovateľ rozumel tlmočníkovi Mgr. D. v predchádzajúcich azylových konaniach, navrhovateľ uviedol, že mu rozumel, avšak niektorým slovám nerozumel. Prítomný tlmočník uviedol, že s navrhovateľom komunikuje bez problémov.

Odporca v dôvodoch rozhodnutia uviedol, že sa jedná o tretiu žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu na území SR. Z jeho predchádzajúcich žiadostí je zrejmé, že navrhovateľ ovláda svoje práva a povinnosti,

keďže zakaždým vypovedal spolupracoval s migračným úradom. Jeho požiadavku na tlmočníka z Pakistanu, ktorý ovláda pandžábsky jazyk slovom aj písmom, nakoľko v predchádzajúcich konaniach tvrdil, že pandžábskym jazykom vie oba rozprávať a nevie ním čítať ani písať, resp. ho ovláda iba hovorov, vyhodnotil odporca za účelovú. Okrem toho navrhovateľ pred tlmočníkom, ktorý mal tlmočiť počas vstupného pohovoru, už v minulosti bez problémov vypovedal. Evidentne s ním komunikoval aj počas uvedeného konania, čo je zrejmé aj z troch záznamov, ktoré podpísal aj navrhovateľ. Odporca tiež poukázal na to, že na Oddelení azylu PZ Gbely - Adamov (23.02.2012) nepožadoval vôbec žiadneho tlmočníka, vypovedal v slovenskom jazyku, ktorému aj porozumel.

Odmietnutie výpovede v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie bez náležitého vysvetlenia, a tým spôsobom znemožnenie posúdenia žiadosti bolo odporcom považované za porušenie povinnosti spolupracovať s ministerstvom.

Na základe uvedeného odporca ako zjavne neopodstatnenú podľa § 12 ods. 1 písm. c/ a ods. 3 zákona o azyle.

V.

Právny názor NS SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22.01.2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo vnútra SR ku dňu 31.12.2012 zrušilo okrem iných, aj rozpočtovú organizáciu - Migračný úrad Ministerstva vnútra SR a v zmysle § 21 ods. 13 zákona č. 523/2004 Z. z. práva a povinnosti zrušených rozpočtových organizácií prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra SR. Na základe citovaných právnych noriem má Najvyšší súd Slovenskej republiky preukázané, že do postavenia Migračného úradu MV SR ako pôvodne žalovaného správneho orgánu nastúpilo z titulu zákonných zmien Ministerstvo vnútra SR. Preto bude s týmto právnym nástupcom ďalej konané na strane žalovaného správneho orgánu - odporcu. Pod všeobecným označením odporca je potom nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa ust. § 4 ods. 2 zákona o azyle poverený zamestnanec ministerstva pred vyplnením dotazníka, najneskôr však do 15 dní od začatia konania, poučí žiadateľa o jeho právach a povinnostiach počas konania o udelenie azylu, možných dôsledkoch neplnenia alebo porušenia jeho povinností podľa tohto zákona, možnosti zastupovania v konaní podľa tohto zákona a o prístupe k právnej pomoci. Ministerstvo

poskytne žiadateľovi aj informáciu o mimovládnych organizáciách, ktoré sa zaoberajú starostlivosťou o žiadateľov a azylantov; poučenie a informácie sa poskytujú písomne a podľa možností v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu žiadateľ rozumie.

Podľa ust. § 6 ods. 2 zákona o azyle žiadateľ je povinný dostaviť sa na pohovor v mieste a čase, ktoré určí ministerstvo v písomnom predvolaní v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu žiadateľ rozumie. Pohovor sa vykoná v jazyku, v ktorom sa žiadateľ môže dorozumieť, a tak, aby bola zabezpečená jeho primeraná dôvernosť. O vykonanom pohovore poverený zamestnanec ministerstva spíše zápisnicu.

Podľa ust. § 12 ods. 1 písm. c/ zákona o azyle ministerstvo zamietne žiadosť o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, ak žiadateľ nesplní povinnosť spolupracovať s ministerstvom podľa tohto zákona, najmä ak sa opakovane a bez vážnych dôvodov nedostaví na pohovor, čím znemožní posúdenie žiadosti.

Podľa ust. § 23 ods. 4 písm. a/ zákona o azyle žiadateľ je tiež povinný počas konania o udelenie azylu dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy a spolupracovať s ministerstvom.

Najvyšší súd SR považuje námietky navrhovateľa uvedené v odvolaní za nedôvodné, a to s ohľadom na obsah administratívneho spisu i s ohľadom na podrobné odôvodnenie rozhodnutia odporcu, pre ktoré považoval odporca za dôvodné zamietnuť žiadosť o udelenie azylu podľa § 12 ods. 1 písm. c/ a ods. 3 zákona o azyle.

Najvyšší súd SR sa v plnom rozsahu stotožňuje s argumentáciou krajského súdu, pre ktorú považoval námietky navrhovateľa za nedôvodné. Krajský súd s odkazom na jednotlivé výpovede navrhovateľa v predchádzajúcich konaniach ustálil, že odporca náležite preukázal, že navrhovateľ svojím konaním vedome a účelovo nespupracoval, a preto sa stotožnil s názorom krajského súdu, že pokiaľ odporca zamietol žiadosť navrhovateľa o udelenie azylu ako zjavne neopodstatnenú, odporca rozhodol v súlade so zákonom.

Na tomto mieste považuje Najvyšší súd SR za dôležité zdôrazniť, že podmienkou posúdenia relevantnosti dôvodov, pre ktoré žiadateľ žiada o udelenie azylu je výpoveď žiadateľa o azyl.

Aby mohol správny orgán posúdiť relevantnosť dôvodov, musí tieto dôvody poznať a na tom musí záležať v prvom rade žiadateľovi o azyl.

K námietke navrhovateľa, že ako žiadateľ o azyl má právo odoprieť vypovedať v odôvodnených prípadoch, považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že sa v plnom rozsahu stotožnil s názorom krajského súdu, že navrhovateľom prezentované dôvody odopretia výpovede nemali reálny základ, a to tak vo vzťahu k požiadavkám na tlmočníka, ako aj k jeho psychickej nepohode.

Na prezentovaní dôvodov, pre ktoré žiada žiadateľ o poskytnutie medzinárodnej ochrany musí záležať predovšetkým žiadateľovi azyl.

Podľa názoru odvolacieho súdu sa dôvodmi odopretia výpovede správny orgán podrobne zaoberal, napokon prvý dôvod (zdravotné dôvody) ako objektívny odporca aj uznal, o čom svedčí skutočnosť, že navrhovateľovi umožnil vypovedať opätovne.

V druhom prípade sa však jeho odmietnutie vypovedať (06.03.2012) vzhľadom na obsah administratívneho spisu, najmä zdravotný záznam zo dňa 14.03.2012, podľa ktorého sa a cítil po psychickej stránke dobre a bez akýchkoľvek ťažkostí, javí ako nedôveryhodné. Jeho zdravotný stav po psychickej stránke nemohol byť dňa 06.03.2012 natoľko vážny, keď už o niekoľko dní bol v úplnom poriadku.

Odporca pritom správne poukázal na to, že navrhovateľ bol od 24.02.2012 do 21.03.2012 umiestnený v záchytnom tábore v Humennom a preto nie je zrejmé, prečo by 06.03.2012 nemal byť ešte odpočinutý, ale 14.03.2012 už mal byť dostatočne odpočinutý a v poriadku, ako uvádzal na vyšetrení.

Námietka navrhovateľa, že ošetrojúca lekárka nemohla posúdiť jeho psychický stav vzhľadom na nedostatok jej špecializácie, nebola ani podľa odvolacieho súdu dôvodná, pretože ako vyplýva z obsahu spisu, navrhovateľ počas vyšetrenia nesignalizoval žiadne psychické problémy, (navrhovateľ počas vyšetrenia vypovedal, že sa cíti bez akýchkoľvek ťažkostí). Pokiaľ teda ošetrojúca lekárka nezistila počas jeho vyšetrenia psychické problémy navrhovateľa, pretože tento ich ani neuvádzal, nebolo jej možné vyčítať, že nebol odoslaný na odborné vyšetrenie.

Napokon navrhovateľ počas tretieho pohovoru uviedol, že sa cíti psychicky dobre.

Pokiaľ teda odporca dôvod odmietnutia výpovede počas tretieho pohovoru vyhodnotil za vykonštruovaný, s takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Obsah správneho spisu potvrdzuje tvrdenie odporcu, že navrhovateľ niekoľkokrát vypovedal pred ustanoveným tlmočníkom aj v predchádzajúcich konaniach, vždy bez problémov.

Navrhovateľ vypovedal, že jeho materinský jazyk je pandžábsky a hovorí tiež jazykom urdu. V týchto dvoch jazykoch viackrát vypovedal. O špekulatívnosti jeho konania svedčí aj jeho požiadavka na druhom pohovore, kedy žiadal, aby tlmočník ovládal jazyk Pandžáb aj písmom, hoci on sám (podľa výpovede z 01.03.2012) tento jazyk ovláda iba hovorovo.

Zákon o azyle predpokladá pre riadne uskutočnenie pohovoru, aby sa pohovor uskutočnil v jazyku, v ktorom sa žiadateľ môže dorozumieť. Z obsahu administratívneho spisu jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ sa preukázateľne mohol dorozumieť v materinskom jazyku - Pandžáb, prípadne v jazyku urdu.

Pokiaľ sa teda odporca rozhodol nerealizovať jeho žiadosť o prizvanie iného tlmočníka, pretože túto požiadavku vyhodnotil ako neopodstatnenú a špekulatívnu, postupoval správne. Napokon z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľa poučil o jeho práve prizvať si na konanie ďalšieho tlmočníka podľa vlastného výberu na vlastné trovy. Navrhovateľ však toto právo nevyužil.

Za situácie, keď navrhovateľ opakovane odmietol spoluprácu s odporcom dôvodiac, že mal najskôr zdravotné problémy, následne psychické problémy (existencia ktorých sa nepreukázala) a výpoveď podmieňoval prítomnosťou iného tlmočníka, hoci zjavne tlmočníkovi vo veci ustanovenom rozumel, vyhodnotil Najvyšší súd SR odvolacie námietky navrhovateľa ako nedôvodné.

VI.

ZHRNUTIE

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.